

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου στη
Σχολική Μονάδα –
Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης

Καλές Πρακτικές των Σχολείων IV
Σχέδια Δράσης των Σχολείων

5^ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο
Θεσσαλονίκης

Δεκέμβριος 2012

Ο παρών τόμος αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού υλικού που παρήχθη στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου - Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» με φορέα υλοποίησης το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Ο τόμος αναφέρεται στα Ερευνητικά Εργαλεία που διαμόρφωσαν οι εκπαιδευτικοί κατά την εφαρμογή των διαδικασιών της αυτοαξιολόγησης στα σχολεία. Ο τόμος αποτελεί μέρος των «Καλών Πρακτικών» των σχολείων και θα αναρτηθεί στο Παρατηρητήριο της ΑΕΕ με σκοπό την ενημέρωση των εκπαιδευτικών.

Η επιμέλεια του τόμου πραγματοποιήθηκε από τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής και της Ομάδας Έργου της ΑΕΕ.

Επιστημονική Επιτροπή

Γεώργιος Πασιάς, Επίκουρος Καθηγητής ΕΚΠΑ, επιστημονικός υπεύθυνος του έργου
Κωνσταντίνος Λάμνιαν, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, αναπληρωτής επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Δημήτριος Ματθαίου, Καθηγητής ΕΚΠΑ, μέλος

Κωνσταντίνος Δημόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, μέλος

Κωνσταντίνος Παπαχρήστος, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε., Διευθυντής Σπουδών Π.Ε. του ΥΠΑΔΒΜΘ, μέλος

Στυλιανός Μερκούρης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε., Διευθυντής Σπουδών Δ.Ε. του ΥΠΑΔΒΜΘ, μέλος

Ομάδα Έργου

Γιαννικόπουλος Γεώργιος ΠΕ02, Γκυρτής Κων/νος ΠΕ19, Ζωγράφου Ελένη ΠΕ06, Ζώτος Ιωάννης ΠΕ03, Κότσιρα Αναστασία ΠΕ70, Κωστοπούλου Χαρά ΠΕ19, Μητσάκη Ευαγγελία ΠΕ09, Νίκα Μαρία ΠΕ06, Οικονόμου Ασπασία ΠΕ13, Παπαστάμου Ιωάννα ΠΕ09, Ρουσσάκης Ιωάννης ΠΕ70, Σαμαρά Αντωνία ΠΕ70, Σοφού Ευστρατία ΠΕ60, Στελλάκου Βάσω ΠΕ12, Στεφάτου Ήρα ΠΕ20, Ταμπάκη Σμαρώ ΠΕ02, Τρίγκα Δήμητρα ΠΕ70, Φαντάκη Γεωργία ΠΕ04, Φέρμελη Γεωργία ΠΕ04.

Το πιλοτικό πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (2007-2013)

Πράξη : «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου-Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» (MIS : 295381) («Αξονες Προτεραιότητας 1,2,3 – Οριζόντια Πράξη»)

Ταυτότητα του σχολείου

**Σχολική Μονάδα: 5ο Δ.Σ. ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας**

Διεύθυνση: Αδαμαντίου Κοραή 4, Ευκαρπία

Τηλέφωνο: 2310 683863

e-mail: 5dimeid@sch.gr

Αριθμός διδασκόντων κατά το 2011-12: 18

Τίτλος Σχεδίου Δράσης : «Εκπαιδευτική και Κοινωνική ένταξη μαθητών με ειδικές ανάγκες»

Διάρκεια υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης: 25 εβδομάδες

Σκοπός του Σχεδίου Δράσης

Σκοπός του Σχεδίου Δράσης ήταν «η ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και καινοτόμων δράσεων που συμπληρώνουν το πρόγραμμα σπουδών. Ειδικότερα, μέσα από τέτοιου είδους προγράμματα στοχεύουμε στην ανάπτυξη της αυτονομίας των μαθητών μέσα στην κοινότητα που θα τους βοηθήσει στην ομαλή ένταξη».

Ειδικότεροι στόχοι ήταν:

- α. η κινητοποίηση των εκπαιδευτικών του σχολείου μας και των συνεργαζόμενων γενικών σχολείων για ανάληψη ενεργούς δράσης όσον αφορά τέτοια προγράμματα
- β. η ευαισθητοποίηση των μαθητών των γενικών σχολείων σε προγράμματα ένταξης γ. η διαμόρφωση θετικής στάσης της κοινότητας απέναντι στην αναπηρία
- δ. η υποστήριξη της οικογένειας σε όλους τους τομείς της ανάπτυξης του παιδιού
- ε. η ευαισθητοποίηση των γονέων των γενικών και του ειδικού σχολείου σε ζητήματα εκπαιδευτικής και κοινωνικής ένταξης».

Κύρια Αποτελέσματα

- Πραγματοποιήθηκε ειδικό πρόγραμμα ευαισθητοποίησης των μαθητών του γενικού σχολείου για να υποδεχθούν τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο πλαίσιο της ένταξης των μαθητών με αναπηρία στην γενική εκπαίδευση. Στα πλαίσια

του παραπάνω προγράμματος κατασκευάστηκε από το προσωπικό του σχολείου, ερωτηματολόγιο ανίχνευσης των απόψεων των μαθητών του γενικού σχολείου σχετικά με τη συνεκπαίδευση και την ένταξη των μαθητών με αναπηρία .

- Θετική ανταπόκριση και ενεργή συμμετοχή γονιών, σχολείων και φορέων της κοινότητας στα εκπαιδευτικά μας προγράμματα.
- Σταδιακή προσαρμογή των μαθητών σε νέες διαστάσεις της κοινωνικής τους ζωής και ενίσχυση των κοινωνικών τους δεξιοτήτων.
- Σταδιακή εξοικείωση των μαθητών του γενικού σχολείου με τους μαθητές μας.
- Διατήρηση της επαφής και της επικοινωνίας με τους φορείς της ευρύτερης κοινότητας.
- Διοργάνωση κοινών δραστηριοτήτων με τα συνεργαζόμενα σχολεία.

Μεταφορά των αποκτηθέντων κοινωνικών δεξιοτήτων στην καθημερινότητα των μαθητών με αναπηρία.

Περιλαμβάνεται

- A. Το Σχέδιο Δράσης του σχολείου
- B. Το Παράρτημα της Ετήσιας Έκθεσης Αξιολόγησης β' έτους (2011-12), το οποίο περιλαμβάνει αναλυτική περιγραφή των δραστηριοτήτων που ανέπτυξε το σχολείο στο πλαίσιο της δράσης.

2^ο Σχέδιο Δράσης

Τομέας: Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών

Δείκτες: Ενισχυτικές, υποστηρικτές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις

Τίτλος: Εκπαιδευτικά προγράμματα με στόχο την κοινωνική και εκπαιδευτική ένταξη των μαθητών του 5^{ου} Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Θεσσαλονίκης

A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης

Από τη συστηματική διερεύνηση διαπιστώθηκε ότι η ανάληψη πρωτοβουλιών από τους εκπαιδευτικούς για την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την εφαρμογή καινοτομιών στο σχολείο μας ήταν ικανοποιητική ως ένα βαθμό, ωστόσο, θεωρείται σημαντική η περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή τους. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα και οι καινοτόμες δράσεις συμβάλλουν στην ενίσχυση της επιστημονικής, κοινωνικής και πολιτισμικής διάστασης του εκπαιδευτικού έργου, στη βελτίωση του κλίματος και των σχέσεων στο σχολείο καθώς και στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία. Με βάση τα παραπάνω αποφασίστηκε η υλοποίηση δράσης με σκοπό την ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων οι οποίες στοχεύουν στην κοινωνική και εκπαιδευτική ένταξη των μαθητών μας.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Η υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης αναμένεται να επηρεάσει την εφαρμογή του σχολικού προγράμματος, το συντονισμό της σχολικής ζωής, τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών, τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών του σχολείου μας καθώς και τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών τους σχολείου μας με την ευρύτερη μαθητική κοινότητα. Επιπρόσθετα, βοηθάει στην ανάπτυξη και εφαρμογή πρακτικών σε διδακτικό, ψυχολογικό, κοινωνικό κ.α. επίπεδο όσον αφορά στην ποιότητα της διδασκαλίας και της παρέμβασης. Επίσης, θεωρούμε ότι η συγκεκριμένη δράση συμβάλλει στην εξέλιξη και πρόοδο των μαθητών γνωστικά, συναισθηματικά, κοινωνικά και αισθητηριακά ως προς τα επιτεύγματα των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Οι σύγχρονες βιβλιογραφικές αναφορές επιτάσσουν την εφαρμογή προγραμμάτων που

έχουν ως στόχο την ένταξη των μαθητών στις εκπαιδευτικές δομές της γενικής αγωγής

και στην κοινότητα. Επίσης, η εμπειρία μας σε προγράμματα Comenius ήταν διαφωτιστική και αποτέλεσε το έναυσμα για την εφαρμογή τέτοιων δράσεων. Οι στρατηγικές και οι τεχνικές που είδαμε να εφαρμόζονται στα σχολεία του εξωτερικού

εμπλούτισαν τις ήδη υπάρχουσες γνώσεις μας πάνω σε αυτό το αντικείμενο. Ακόμα από

συζητήσεις και επαφές με τους γονείς των παιδιών του σχολείου μας προέκυψε η ανάγκη

για την εφαρμογή της παραπάνω δράσης.

Σκοπός / Στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης

Σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και καινοτόμων δράσεων που συμπληρώνουν το πρόγραμμα σπουδών. Ειδικότερα, μέσα από τέτοιου είδους προγράμματα στοχεύουμε στην ανάπτυξη της αυτονομίας των μαθητών μέσα στην κοινότητα που θα τους βοηθήσει στην ομαλή ένταξη.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

Ειδικότεροι στόχοι του σχεδίου δράσης είναι: α. η κινητοποίηση των εκπαιδευτικών του σχολείου μας και των συνεργαζόμενων γενικών σχολείων για ανάληψη ενεργούς δράσης όσον αφορά τέτοια προγράμματα, β. η ευαισθητοποίηση των μαθητών των γενικών σχολείων σε προγράμματα ένταξης, γ. η διαμόρφωση θετικής στάσης της κοινότητας απέναντι στην αναπηρία, δ. η υποστήριξη της οικογένειας σε όλους τους τομείς της ανάπτυξης του παιδιού. ε. η ευαισθητοποίηση των γονέων των γενικών και του ειδικού σχολείου σε ζητήματα εκπαιδευτικής και κοινωνικής ένταξης

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

- Ως βασικά κριτήρια επιτυχίας ορίζουμε τα ακόλουθα:
- Α. Αύξηση των προγραμμάτων και δράσεων που προωθούν το θεσμό της ένταξης.
- Β. Ενίσχυση της συμμετοχής των μαθητών και εκπαιδευτικών των γενικών σχολείων σε κοινές δράσεις και ανάπτυξη κοινών συνεργατικών πρακτικών.
- Γ. Η εδραίωση θετικής στάσης της τοπικής κοινωνίας απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

1.1 Ενημέρωση- επιμόρφωση

Ενημέρωση των εκπαιδευτικών και των γονέων του σχολείου μας για τις δράσεις που θα αναπτυχθούν και τη μεθοδολογία εφαρμογής των προγραμμάτων .

1.2 Σχεδιασμός των παρεμβάσεων

Θα δημιουργηθούν ομάδες εργασίας εκπαιδευτικών για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων. Οι ομάδες θα επιλέξουν τα προγράμματα και τα θέματα των σχολικών δραστηριοτήτων που θα υλοποιήσουμε. -

1.3 Υλοποίηση των παρεμβάσεων

A. Προσέγγιση των γενικών σχολείων της περιοχής μας μέσω των διευθυντών των σχολικών μονάδων και των συλλόγων διδασκόντων.

B. Οργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων με τους γονείς των δύο σχολείων για το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων που πρόκειται να υλοποιηθούν.

Γ. Ευαισθητοποίηση των μαθητών των γενικών σχολείων, που θα υποδεχτούν τους μαθητές μας για ένταξη μέσω βιωματικών δραστηριοτήτων

Δ. Ανάπτυξη κοινών δράσεων μεταξύ των συνεργαζόμενων σχολείων (περιπάτους, κοινές εκδηλώσεις, δημιουργικά εργαστήρια)

E. Πρόγραμμα ένταξης μαθητών του σχολείου μας στις τάξεις του γενικού σχολείου που ήδη προετοιμαστεί για να τους δεχτούν

ΣΤ. Προγραμματισμός εκπαιδευτικών επισκέψεων σε υπηρεσίες, φορείς, δομές της κοινότητας.

Z. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων των σχολικών δραστηριοτήτων με την ανάρτηση των αποτελεσμάτων στην ιστοσελίδα του σχολείου μας και την οργάνωση σχετικής εκδήλωσης

2. Οργανωτικές δομές

Υπεύθυνος συντονισμού των δράσεων ορίζεται ο διευθυντής. Για κάθε επιμέρους δράση θα οριστούν ομάδες εργασίας των οποίων η σύσταση θα αποφασιστεί την επόμενη σχολική χρονιά.

2. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Αναπροσαρμογή του ωρολογίου προγράμματος με βάση την κάθε προγραμματισμένη δράση που πρόκειται να υλοποιηθεί. Όλες οι δράσεις αναπτύσσονται κατά τη διάρκεια του σχολικού ωραρίου.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

- Διευθυντής
- Σύλλογος διδασκόντων
- Μαθητές
- Σύλλογος γονέων και κηδεμόνων

2. Χρόνος

Το σχέδιο δράσης αναμένεται να διαρκέσει ολόκληρη τη σχολική χρονιά

3. Υλικοτεχνικός εξοπλισμός

Για τις ανάγκες της υλοποίησης της δράσης χρησιμοποιείται ο εξοπλισμός του σχολείου: ηλεκτρονικός υπολογιστής, φωτοτυπικό, αναλώσιμα υλικά και λεωφορείο όποτε αυτό διατίθεται από το Δήμο.

4. Οικονομικοί πόροι

Το κόστος για την υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης αναμένουμε να ικανοποιηθεί από τη δημόσια επιχορήγηση του σχολείου από το Υπουργείο Παιδείας. Οι δαπάνες θα αφορούν κυρίως αναλώσιμα υλικά και έξοδα μετακίνησης (λεωφορείο).

5. Εργαλεία

Ημερολόγιο παρακολούθησης εργασιών ομάδας δράσης. Ημερολόγιο του σχολείου.

Ερωτηματολόγια ή και συνέντευξη εκπαιδευτικών και μαθητών για τον έλεγχο των αποτελεσμάτων.

6. Πηγές

Βασική πηγή άντλησης πληροφοριών για τη διοργάνωση και υλοποίηση του εν λόγω προγράμματος είναι το θεσμικό πλαίσιο. Αξιοποιούνται, επίσης, καλές

πρακτικές και εμπειρίες από προγράμματα που έχουμε υλοποιήσει στο παρελθόν.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Διαδικασίες υλοποίησης	1 ^ο τρίμ. Σεπ-Νοεμ	2 ^ο τρίμ. Δεκ-Φεβ	3 ^ο τρίμ. Μαρ-Μαι
Ενημέρωση των εκπαιδευτικών και των γονέων του σχολείου μας για τις δράσεις που θα αναπτυχθούν			
Προγραμματισμός εκπαιδευτικών επισκέψεων σε υπηρεσίες της κοινότητας και σχεδιασμός των παρεμβάσεων			
Προσέγγιση των γενικών σχολείων της περιοχής μας μέσω των διευθυντών των σχολικών μονάδων και των συλλόγων διδασκόντων.			
Προμήθεια αναγκαίων υλικών			
Οργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων με τους γονείς των δύο σχολείων για το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων που πρόκειται να υλοποιηθούν.			
Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση της δράσης			
Παρουσίαση των αποτελεσμάτων των σχολικών δραστηριοτήτων με την ανάρτηση των αποτελεσμάτων στην ιστοσελίδα του σχολείου μας και την οργάνωση σχετικής εκδήλωσης.			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

1. Διαδικασίες παρακολούθησης

Η δράση θα παρακολουθείται από το εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου και θα αξιολογείται καθ' όλη τη διάρκεια της, ώστε να βελτιώνονται άμεσα οι διαδικασίες και να τροποποιούνται εφόσον απαιτείται.

Οι δράσεις :

α) Ενημέρωση των εκπαιδευτικών και των γονέων του σχολείου μας για τις δράσεις που θα αναπτυχθούν,

β) Προγραμματισμός εκπαιδευτικών επισκέψεων σε υπηρεσίες της κοινότητας και σχεδιασμός των παρεμβάσεων,

γ) Προσέγγιση των γενικών σχολείων της περιοχής μας μέσω των διευθυντών των σχολικών μονάδων και των συλλόγων διδασκόντων,

δ) Οργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων με τους γονείς των δύο σχολείων για το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων που πρόκειται να υλοποιηθούν,

ε) Πρόγραμμα ένταξης μαθητών του σχολείου μας στις τάξεις του γενικού σχολείου που ήδη προετοιμαστεί για να τους δεχτούν

στ) Προμήθεια αναγκαίων υλικών,

ζ) Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση της δράσης,

η) Παρουσίαση των αποτελεσμάτων των σχολικών δραστηριοτήτων με την ανάρτηση των αποτελεσμάτων στην ιστοσελίδα του σχολείου μας και την οργάνωση σχετικής εκδήλωσης και

θ) Αξιολόγηση της δράσης

Όλα τα παραπάνω θα παρακολουθούνται με τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου και στο ημερολόγιο παρακολούθησης εργασιών. Επίσης θα χρησιμοποιηθούν σχετικά ερωτηματολόγια για τους μαθητές των γενικών σχολείων πριν την εφαρμογή του προγράμματος στο πλαίσιο της προσέγγισης των γενικών σχολείων της περιοχής μας (δράση γ) και κατά την αξιολόγηση του συνολικού προγράμματος (δράση η). Τέλος η διερεύνηση των στάσεων και απόψεων των γονέων του σχολείου μας για ζητήματα εκπαιδευτικής και κοινωνικής ένταξης των παιδιών τους θα γίνει μέσα από σχετικά ερωτηματολόγια ή / και συνεντεύξεις.

2. Αξιολόγηση του σχεδίου δράσης

Στόχος 1. Η κινητοποίηση των εκπαιδευτικών του σχολείου μας και των συνεργαζόμενων γενικών σχολείων για ανάληψη ενεργούς δράσης όσον αφορά ανάλογα προγράμματα.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Εξετάζεται εάν υπάρχει αύξηση των προγραμμάτων των σχολικών δραστηριοτήτων και των καινοτόμων δράσεων που υλοποιούνται στο σχολείο και αν συμμετέχουν περισσότεροι εκπαιδευτικοί σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Στόχος 2. Η ευαισθητοποίηση των μαθητών που εμπλέκονται στο πρόγραμμα σε προγράμματα ένταξης.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Ο στόχος ελέγχεται με τη σύγκριση του αριθμού των συμμετεχόντων μαθητών σε

σχέση με την προηγούμενη χρονιά, σύμφωνα με τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου, στο ημερολόγιο παρακολούθησης εργασιών της δράσης και μέσα από σχετικά ερωτηματολόγια.

Στόχος 3. Η διαμόρφωση θετικής στάσης της κοινότητας απέναντι στην αναπηρία.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Ο στόχος θα εκτιμηθεί μέσα από την αύξηση του αριθμού των επισκέψεων σε χώρους της κοινότητας και την θετική ανταπόκριση στις προσκλήσεις του σχολείου σε δραστηριότητες και εκδηλώσεις της σχολικής μονάδας.

Στόχος 4. Η υποστήριξη της οικογένειας και η ευαισθητοποίηση των γονέων σε ζητήματα εκπαιδευτικής και κοινωνικής ένταξης των παιδιών τους

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία αυτού του στόχου θα ελεγχθεί με ερωτηματολόγια που θα διανεμηθούν στους γονείς στην αρχή και στο τέλος του προγράμματος.

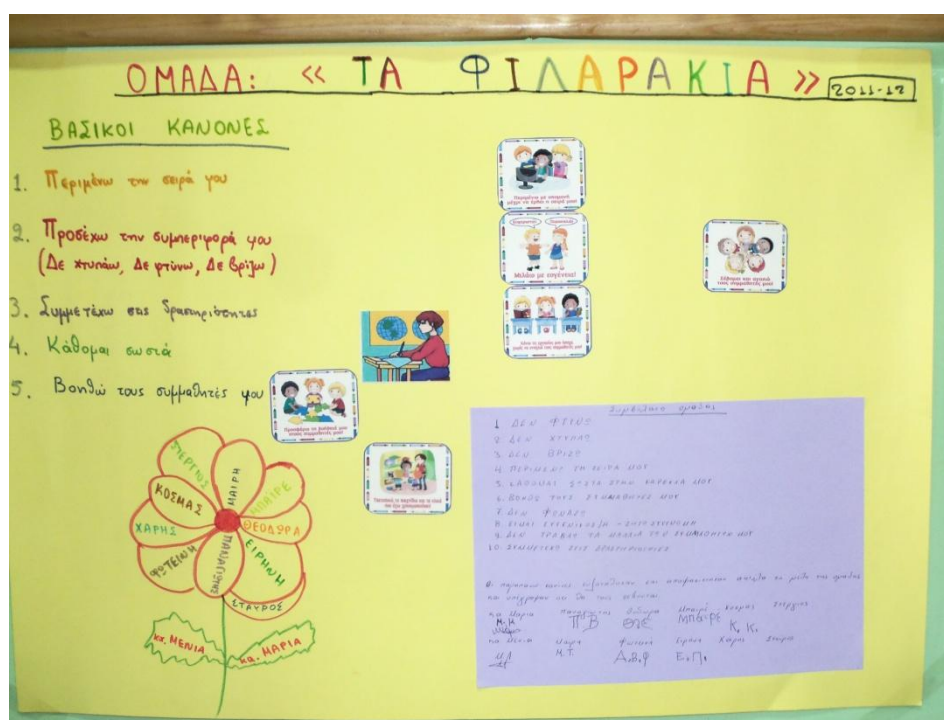
H. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Η εφαρμογή του συγκεκριμένου προγράμματος αναμένεται να επιφέρει θετικά αποτελέσματα σχετικά με την κοινωνική και εκπαιδευτική ένταξη των μαθητών. τόσο στους γονείς, στους μαθητές όσο και στους εκπαιδευτικούς που πρόκειται να εμπλακούν. Ωστόσο, η εφαρμογή όλων των στόχων που έχουν τεθεί θα εξαρτηθεί από την επαρκή στελέχωση του σχολείου με εκπαιδευτικό προσωπικό και την επαρκή χρηματοδότησή του από το υπουργείο παιδείας κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς. Σε διαφορετική περίπτωση η ομάδα εργασίας θα αναθεωρήσει το σχέδιο και θα επαναπροσδιορίσει τους στόχους.

5^ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης

Παράρτημα για την ετήσια έκθεση αυτοαξιολόγησης έτους 2011-2012

Σχέδιο Β: Πρόγραμμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Ένταξης

Στο σχολείο μας φέτος λειτούργησε Ομάδα Κοινωνικής Ένταξης των μαθητών μας σύμφωνα με το σχέδιο που εκπόνησε το σχολείο μας στα πλαίσια του προγράμματος αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας μας. Παρακάτω υπάρχει αναλυτική περιγραφή των δραστηριοτήτων μας και φωτογραφίες από τις δραστηριότητες της ομάδας.

Η ομάδα μου: «Τα φιλαράκια»

Μπαϊρέ, Παναγιώτης, Στέργιος, Χάρης, Θεοδώρα, Ειρήνη, Κοσμάς, Φωτεινή, Σταύρος

Η ομάδα μας φέτος μαζί με την κυρία Μαρία Κομνηνού (ψυχολόγο) και την κυρία Μένια Λουκίδου (κοινωνική λειτουργό) πραγματοποιούσε τις συναντήσεις της κάθε Δευτέρα για 2 ώρες. Στην ομάδα λοιπόν μάθαμε πολλά και διάφορα πράγματα όπως:

1. Γνωρίσαμε τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας και βάλουμε κανόνες συμπεριφοράς.
2. Γνωρίσαμε τον εαυτό μας
3. Γνωρίσαμε τους άλλους
4. Γνωρίσαμε την οικογένεια μας και τέλος

5. Γνωρίσαμε την γειτονιά μας

Και για του λόγου το αληθές δείτε τις φωτογραφίες μας!!!

Πρόγραμμα Εκπαιδευτικής Ένταξης

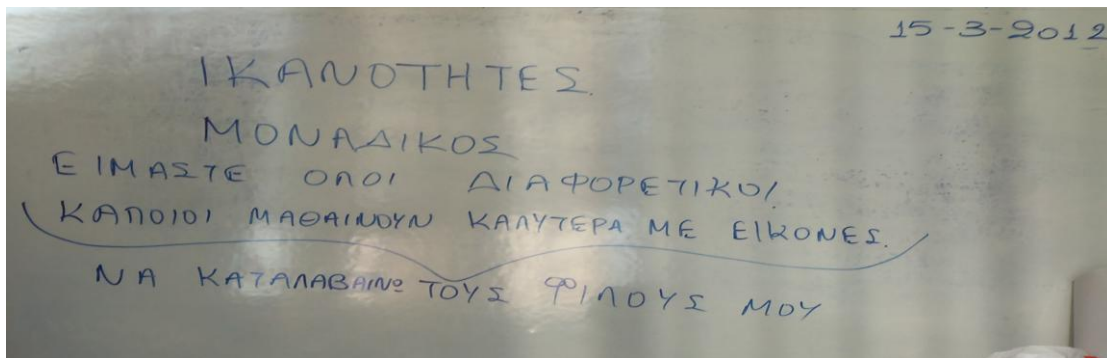
Επίσης το σχολείο μας συνεργάστηκε με το 3^ο Δημοτικό Σχολείο Ευκαρπίας και λειτούργησε πρόγραμμα εκπαιδευτικής ένταξης με δύο από τους μαθητές μας.

Πριν τις εκπαιδευτικές επισκέψεις των μαθητών μας στο 3^ο Δημοτικό Σχολείο Ευκαρπίας έγινε ένα βιωματικό εργαστήριο ώστε να προετοιμαστεί η τάξη υποδοχής να δεχθεί τα παιδιά του σχολείου μας. Το εργαστήριο βασίστηκε στο πρόγραμμα «Κατανοώντας τους φίλους» το οποίο σχεδιάστηκε με βάση τις αρχές του ΤΕΑCCH. Το βιωματικό εργαστήριο υλοποιήθηκε από την εκπαιδευτικό Όλγα Φέτση, την ψυχολόγο Μαρία Κομνηνού και την Κοινωνική Λειτουργό Λουκίδου Μένια.

Μετά την εφαρμογή του εργαστηρίου ακολούθησαν εκπαιδευτικές επισκέψεις των μαθητών μας στο σχολείο υποδοχής. Οι μαθητές συνοδεύονταν από τη δασκάλα τους (Κατσιορίδου Κική) και στο τέλος της σχολικής χρονιάς πραγματοποιήθηκε κοινή γιορτή στο σχολείο μας.

Για την ανίχνευση της στάσης των παιδιών του σχολείου υποδοχής απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες μοιράστηκε ερωτηματολόγιο τόσο πριν όσο και μετά το πιλοτικό πρόγραμμα εκπαιδευτικής ένταξης. Τα ερωτηματολόγια επισυνάπτονται παρακάτω, όπως και φωτογραφίες από το πρόγραμμα συνολικά. Επίσης επισυνάπτεται το πρόγραμμα «Κατανοώντας τους φίλους» και το ημερολόγιο καταγραφής της δράσης βάσει του οποίου κινηθήκαμε.

Βιωματικό Εργαστήριο

Τα παιδιά του σχολείου μας με τα παιδιά της τάξης υποδοχής

Ημερολόγιο Καταγραφής δράσεων του Προγράμματος Ένταξης

Δράσεις	Ημερομηνίες	Συμμετέχοντες
Απόφαση για την υλοποίηση του προγράμματος	24/02/2012	Όλο το προσωπικό του σχολείου
Επαφή του διευθυντή με το σχολείο που θα υλοποιηθεί το πρόγραμμα	1/03/2012	Διευθυντές των δύο σχολείων
Τηλεφωνική επικοινωνία με τους γονείς των μαθητών που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα	5/3/2012	Δασκάλα παιδιών
Συνάντηση στο σχολείο με τους γονείς των μαθητών που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα.	7/03/2012	Δασκάλα , ψυχολόγος και κοινωνική λειτουργός
Επικοινωνία με την δασκάλα της τάξης στην οποία θα υλοποιηθεί το πρόγραμμα	12/03/2012	Δασκάλες, ψυχολόγος και κοινωνική λειτουργός
Έναρξη προγράμματος μέσω βιωματικού εργαστηρίου στην τάξη υποδοχής	15/03/2012	Δασκάλα που γνωρίζει το βιωματικό εργαστήριο, ψυχολόγος και κοινωνική λειτουργός
Έναρξη επισκέψεων των μαθητών στην τάξη υποδοχής	05/04/2012 11/05/2012	Δασκάλα των μαθητών και μαθητές

	18/05/2012 25/05/2012 01/06/2012	
Επίσκεψη της τάξης υποδοχής στο σχολείο μας	11/06/2012	

ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ

Ένα πρόγραμμα για την εκπαίδευση των παιδιών στη διαφορά και για την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης

Συγγραφέας: Catherine Faherty, Asheville TEACCH Center (συγγραφέας του βιβλίου 'Τι σημαίνει για Μένα. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα 2003)

Μετάφραση-Προσαρμογή στην Ελληνική γλώσσα: Βάγια Α. Παπαγεωργίου (Παιδοψυχίατρος - Εκπαιδευμένη στο Πρόγραμμα TEACCH, Σύμβουλος Αυτισμού, τ. Επίκουρος Καθηγήτρια Παιδοψυχιατρικής)

Το πρόγραμμα Κατανοώντας τους Φίλους σχεδιάστηκε για παιδιά σχολικής ηλικίας και παρουσιάζεται στην τάξη. Για μεγαλύτερα παιδιά μπορούν να γίνουν προσαρμογές. Το άρθρο αυτό περιλαμβάνει το σχεδιασμό της παρουσίασης και ένα κατάλογο με τα απαραίτητα υλικά. Μετά από 15 χρόνια παρουσίασης του προγράμματος σε χιλιάδες μαθητών, διαπιστώθηκε ότι, στις περισσότερες περιπτώσεις, είναι πιο αποτελεσματικό να προχωρήσει κανείς πέρα από το γενικό πρόγραμμα, να συζητήσει ειδικά θέματα και να δώσει ακριβείς πληροφορίες για πραγματικούς μαθητές. Οι δυο εκδοχές (Β και Γ) βοηθούν σε τέτοιες περιπτώσεις.

A. Εισαγωγή: Το Γενικό Πρόγραμμα

Το πρόγραμμα 'Κατανοώντας τους Φίλους' μπορεί να παρουσιαστεί ως 'γενικό' πρόγραμμα, στο οποίο αναφέρονται και αναλύονται σημαντικές έννοιες και σημαντικά θέματα. Στην εισαγωγή δεν περιλαμβάνονται ειδικές πληροφορίες για κάποιο παιδί ή για μια ομάδα παιδιών. Είναι από μόνη της ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα και περιλαμβάνει τα τρία μέρη που ακολουθούν:

Μέρος 1 - Ικανότητες: Διαφέρουμε και είμαστε ίδιοι

Μέρος 2 - Κέντρα Βιωματικών Δραστηριοτήτων

Μέρος 3 - Επίδειξη Αντίληψης του Λόγου

Το πρόγραμμα μπορεί να ολοκληρωθεί εδώ ή μπορείτε να επιλέξετε μια από τις ακόλουθες εκδοχές.

B. (ΕΚΔΟΧΗ) Εισαγωγή για μια ειδική τάξη και τα μέλη της

Μετά από το εισαγωγικό πρόγραμμα, μπορείτε να δώσετε πληροφορίες για κάποια ειδική τάξη και τα μέλη της. Η παρουσίαση αυτή ενδείκνυται αν οι μαθητές της κανονικής τάξης είναι μέντορες μαθητών με ειδικές ανάγκες ή/αν τα μέλη της ειδικής τάξης συμμετέχουν σε δραστηριότητες στην κανονική τάξη.

Γ. (ΕΚΔΟΧΗ) Κατανοώντας το συμμαθητή σας

Μετά από το εισαγωγικό πρόγραμμα, επεκτείνετε τη συζήτηση για το συμμαθητή με αυτισμό, που είναι μέλος της κανονικής τάξης, για τον οποίο υπάρχουν, συνήθως, απορίες και λανθασμένες αντιλήψεις. Ανάλογα με το μαθητή, ο ίδιος μπορεί να είναι ή να μην είναι παρών σ' αυτή την αρχική συζήτηση.

Σχεδιασμός του Μαθήματος 'Κατανοώντας τους Φίλους'

Α. Εισαγωγή στο 'Κατανοώντας τους Φίλους': το Γενικό Πρόγραμμα

Το 'Κατανοώντας τους Φίλους' μπορεί να παρουσιαστεί ως 'γενικό πρόγραμμα'. Παρουσιάζονται και συζητούνται γενικά θέματα, αλλά δεν αναφέρονται στοιχεία και πληροφορίες για ένα συγκεκριμένο παιδί ή για μια ομάδα παιδιών. Προσαρμογές γίνονται ανάλογα με την ηλικία των μαθητών. Το γενικό πρόγραμμα χρησιμοποιείται ως εισαγωγή, αν σκοπεύετε να προχωρήσετε στις εκδοχές Β και Γ. Το πρόγραμμα διαρκεί περίπου 45 - 60 λεπτά.

ΣΤΗΣΙΜΟ: Ξεκινήστε νωρίτερα για να έχετε χρόνο στη διάθεσή σας να στήσετε τα κέντρα βιωματικών δραστηριοτήτων. Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στο Κατανοώντας τους Φίλους - Κατάλογος Υλικών και Περιγραφή των Βιωματικών Δραστηριοτήτων.

Μέρος 1 - Ικανότητες: Διαφέρουμε και είμαστε ίδιοι

Εξηγήστε στους μαθητές ότι σκοπός του προγράμματος είναι να τους βοηθήσετε να φανταστούν πως θα ήταν αν είχαν 'διαφορετικές ικανότητες' από αυτές που έχουν τώρα και να κατανοήσουν γιατί κάποιοι άνθρωποι συμπεριφέρονται διαφορετικά από το αναμενόμενο. Γράψτε στον πίνακα τη λέξη 'ικανότητες' και μιλήστε για τη σημασία της. Γράψτε στον πίνακα τη λέξη 'μοναδικός' και μιλήστε για τη σημασία της. Εξηγήστε ότι ο καθένας έχει διαφορετικές ικανότητες. Συμπληρώστε ότι θέλετε να μάθετε σε τι διαφέρουν οι μαθητές αυτής της τάξης. Ζητήστε να σηκώσουν το χέρι τους για να απαντήσουν σε ερωτήσεις όπως οι παρακάτω:

Ποιος μπορεί να κάνει ποδήλατο;

Ποιος κάνει ρόλερ

Ποιος ξέρει να παίζει ποδόσφαιρο;

Ποιος ξέρει την προπαίδεια του 5;

Ποιος κάνει άσχημα γράμματα;

Ποιος κάνει πραγματικά ωραία γράμματα;

Ποιος είναι καλός στα ηλεκτρονικά παιχνίδια;

Ποιος τρέχει πολύ γρήγορα;

Ποιος τρέχει γρήγορα;

Ποιος ξέρει να πλέκει;

Ποιος ξέρει να μαγειρεύει;

Κ.λ.π.

Είναι σημαντικό να μην απαντήσουν όλα τα παιδιά θετικά σε όλες τις ερωτήσεις, για να μπορέσετε να αναδείξετε τη διαφορετικότητα. Έτσι, για παιδιά μικρότερων τάξεων όταν όλα τα παιδιά σηκώνουν το χέρι τους σε κάθε ερώτηση, βοηθά αν συμπεριλάβετε ερωτήσεις όπως οι παρακάτω:

Ποιος έχει μαύρα μαλλιά;

Ποιος έχει ξανθά μαλλιά

Ποιος έχει καστανά μαλλιά;

Ποιος φοράει γυαλιά;

Σχολιάστε ότι ο καθένας έχει διαφορετικές ικανότητες και δεξιότητες, που τον κάνουν μοναδικό ανάμεσα στους άλλους. Στη φάση αυτή, περιγράψτε μια σκηνή στην παιδική χαρά και ρωτήστε.... 'Έτυχε ποτέ να παίξετε ποδόσφαιρο (ή άλλο σχετικό παιχνίδι) και ενώ σχεδιάζατε να χτυπήσετε τη μπάλα δυνατά για να πάει μακριά, όταν έφτασε σε σας, προσπαθήσατε να τη χτυπήσετε αλλά τη χάσατε;'. Μπορείτε να κάνετε και τις αντίστοιχες κινήσεις καθώς μιλάτε, για είναι η περιγραφή πιο έντονη και να κεντρίσετε την προσοχή των παιδιών. Ρωτήστε 'Ποιος είναι ευχαριστημένος όταν τα άλλα παιδιά λένε, Μην ανησυχείς, προσπάθησε ξανά, είναι εντάξει, μπορείς να το κάνεις.....;'. 'Η ποιος είναι ευχαριστημένος όταν του λένε '...μην είσαι τόσο ανόητος, γιατί δεν το έκανες;'. Είναι αναμενόμενο ότι όλα τα παιδιά θα σηκώσουν το χέρι τους για να δηλώσουν ότι θα ήθελαν να τους δείξουν κατανόηση.

Τώρα ρωτήστε 'Ποιος θέλει να τον καταλαβαίνουν οι άλλοι;'. Οι ερωτήσεις μπορούν να διατυπωθούν λίγο διαφορετικά, όπως 'ποιος θέλει να τον καταλαβαίνουν οι φίλοι του;'. 'Η 'ποιος είναι ευχαριστημένος όταν τον καταλαβαίνουν οι φίλοι του;'. Σχολιάστε ότι αν και ο καθένας έχει διαφορετικές δεξιότητες, ταλέντα και ικανότητες, κατά κάποιο τρόπο είμαστε όλοι ίδιοι. Θέλουμε όλοι να μας καταλαβαίνουν οι άλλοι. Αν κάνετε το γενικό πρόγραμμα, μπορείτε τώρα να αρχίσετε να εξηγείτε τις δραστηριότητες. Δείτε το Μέρος 2, παρακάτω.

Αν πρόκειται να κάνετε την ΕΚΔΟΧΗ Β, πείτε τώρα ότι είστε εδώ για να τους βοηθήσετε να καταλάβουν τα παιδιά της ειδικής τάξης. Τώρα πάτε κατευθείαν στο

Αν πρόκειται να κάνετε την ΕΚΔΟΧΗ Γ, πείτε τώρα ότι είστε εδώ για να τους βοηθήσετε να καταλάβουν καλύτερα τον/την (όνομα του παιδιού), που είναι φίλος τους. Τώρα πάτε κατευθείαν στο Μέρος 2, παρακάτω.

Μέρος 2 - Κέντρα Βιωματικών Δραστηριοτήτων: Εναλλαγή Ομάδων

Παρουσιάστε τις ακόλουθες δραστηριότητες και ζητήστε από τη δασκάλα με μοιράσει τα παιδιά σε τρεις ομάδες. Αν στήσατε 4 κέντρα βιωματικών δραστηριοτήτων, μοιράστε την τάξη σε 4 ομάδες. Είναι προτιμότερο να στήσετε 3 κέντρα. Στην περίπτωση αυτή ο έλεγχος/χειρισμός της τάξης και του προγράμματος είναι πιο εύκολος και παραμένει σε λογικά χρονικά πλαίσια. Η περιγραφή των συνιστώμενων κέντρων ακολουθεί στο τέλος αυτού του σχεδιασμού, στην ενότητα 'Κατάλογος Υλικών του Προγράμματος Κατανοώντας τους Φίλους και Περιγραφή των Βιωματικών Δραστηριοτήτων'.

Κάντε μια σύντομη εισαγωγή για κάθε κέντρο, κρατώντας ψηλά τα υλικά αυτού του τραπέζιου. Π.χ. για τη δραστηριότητα σχετικά με τις δυσκολίες λεπτής κινητικότητας, μπορείτε να πείτε: 'Όταν θα πάτε σ' αυτό το τραπέζι, θα φορέσετε αυτά τα μεγάλα γάντια... είναι πολύ μεγάλα σας, αλλά είναι εντάξει. Όταν θα τα φορέσετε, πρέπει να περάσετε στο κορδόνι αυτές τις χάντρες. Θα διαπιστώσετε πώς θα ήταν αν οι μύες των χεριών σας λειτουργούσαν διαφορετικά απ' ότι λειτουργούν τώρα'. Σε μεγαλύτερα παιδιά μπορείτε να εξηγήσετε τον όρο 'λεπτή κινητικότητα'. Διαβεβαιώστε τα ότι επιτρέπεται να διασκεδάσουν με τη δραστηριότητα, αλλά παράλληλα ζητήστε να σκεφθούν τι πράγματα μπορεί να ήταν δύσκολο να κάνουν, αν οι δεξιότητες τους στη λεπτή κινητικότητα ήταν κάπως έτσι. Ρωτήστε τι μπορεί να ήταν διαφορετικό για το καθένα. Πώς θα ήταν η δουλειά τους για τους άλλους; Θα είχαν ανάγκη από κάποια ειδική μορφή βοήθειας;

Κάθε κέντρο πρέπει να διευκολύνετε από δάσκαλο ή άλλο ενήλικα. Αυτός μπορεί να κάνει ερωτήσεις κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας για να προκαλέσει τα παιδιά να σκεφθούν. Χτυπήσετε ένα κουδούνι όταν είναι η ώρα εναλλαγής των ομάδων, από το ένα κέντρο δραστηριοτήτων στο άλλο. Κάντε γρήγορα την αλλαγή, για να κρατήσετε το ενδιαφέρον των παιδιών. Όταν όλες οι ομάδες έχουν περάσει από όλα τα κέντρα, πείτε ότι τώρα θα διαλέξετε ένα μαθητή για να σας βοηθήσει να δείξετε κάτι, αλλά πρέπει να είναι ένας μαθητής που μπορεί να ακολουθήσει οδηγίες καλά. Θα διαλέξετε το βοηθό σας αμέσως μόλις όλοι είναι πίσω στις θέσεις τους. Αυτό βοηθά τα παιδιά να επιστρέψουν στις θέσεις τους αμέσως.

Μέρος 3 - Επίδειξη Αντίληψης του Λόγου: 'Στρώσε το τραπέζι'

Ενώ οι μαθητές επιστρέφουν στις θέσεις τους, ετοιμάστε ένα γραφείο μπροστά, κοντά στον πίνακα, τοποθετώντας πάνω 10-15 διαφορετικά πράγματα-υλικά-παιχνίδια. Μεταξύ αυτών πρέπει να συμπεριλάβετε ένα πιάτο, ένα ποτήρι, ένα κουτάλι κι ένα πιρούνι. Έχετε μακριά από το οπτικό πεδίο των παιδιών μια λευκή σελίδα στην οποία έχετε σχεδιάσει ένα πιάτο, ένα ποτήρι, ένα κουτάλι κι ένα πιρούνι. Προς το παρόν κρύψτε την. Αφού επιλέξετε έναν εθελοντή, ζητήστε του να έρθει και να καθίσει στο γραφείο, κοιτώντας προς τους συμμαθητές του. Ανάλογα με τα δυναμικά της τάξης, είναι βοηθητικό, μερικές φορές, να επιλέξετε ένα μαθητή που φαίνεται ότι μπορεί να είναι ο 'μάγκας' ή μπορεί να έχει ανάγκη να αναπτύξει σε κάποιο βαθμό την ενσυναίσθηση (όμως, πρέπει να έχει ζητήσει να συμμετέχει με τη θέλησή του).

Ρωτήστε το μαθητή αν μπορεί να σας ακούσει καλά, για να ακολουθήσει με ακρίβεια τις οδηγίες σας. Πείτε του ότι θέλετε να σας ακούει προσεχτικά. Και μετά, χωρίς να αλλάξετε τον τόνο της φωνής σας, δείξτε τα υλικά πάνω στο γραφείο που είναι μπροστά του και ζητήστε του να στρώσει

το τραπέζι, αλλά δώστε τις οδηγίες σε άλλη γλώσσα. Αν δεν ξέρετε άλλη γλώσσα, φροντίστε να μάθετε - να αποστηθίσετε τις αντίστοιχες, κατάλληλες εκφράσεις. Προσέξτε να μην επιλέξετε ένα μαθητή που μπορεί να ξέρει την άλλη γλώσσα, επιλέξτε τον εθελοντή σας με προσοχή και μην χρησιμοποιείτε μια συνηθισμένη ξένη γλώσσα. Μερικοί προτιμούν να χρησιμοποιήσουν άσχετες φράσεις, που δεν είναι συγκεκριμένη γλώσσα. Επαναλάβετε τις ξενόγλωσσες οδηγίες αργά, μετά πιο δυνατά, και μετά απλοποιήστε τις λέξεις. Δείξτε στο τραπέζι και ανάλογα με την ηλικία του μαθητή, μπορείτε να εκφράσετε ανυπομονησία. Για μεγαλύτερα παιδιά και ενήλικες, μπορείτε να επιμένετε. Για μικρότερα παιδιά να είστε σύντομοι.

Μερικές φορές, με μεγαλύτερα παιδιά, βάλτε τη σελίδα πάνω στο γραφείο και δείξτε την. Αν συνεχίζει να μην καταλαβαίνει, δείξτε κάθε ένα από τα σκίτσα και πιο αντικείμενο αντιστοιχεί σε κάθε σκίτσο. Συνήθως κατανοούν αμέσως και τοποθετούν το πιάτο στο πιάτο, το ποτήρι κ.λ.π. στα αντίστοιχα σκίτσα. Επιβραβεύστε το μαθητή και χειροκροτήστε όλοι μαζί. Ρωτήστε τον γιατί δεν ακολούθησε τις λεκτικές οδηγίες.

Σας άκουγε όταν του μιλούσατε; Μετά εξηγήστε ότι υπάρχουν άνθρωποι που ακούν όλες τις λέξεις αλλά δεν καταλαβαίνουν το νόημα αυτού που ακούν, σαν να ήταν ξένη γλώσσα. Κάντε ερωτήσεις όπως 'ήξερες ότι έπρεπε να κάνεις κάτι; Πως ένιωθες όταν δεν μπορούσες να καταλάβεις τι έπρεπε να κάνεις; Τελικά τα κατάφερες πολύ καλά και έστρωσες το τραπέζι..... αλλά πώς κατάλαβες τι έπρεπε να κάνεις;'. Εστιάστε και πάλι την προσοχή στο οπτικό σύνθημα. Κρατήστε ψηλά τη σελίδα και ρωτήστε τους υπόλοιπους μαθητές αν θα καταλάβαιναν τι πρέπει να κάνουν, αν την έβλεπαν. Μιλήστε σχετικά με το πώς μερικά παιδιά που δεν καταλαβαίνουν πάντα τι λένε οι άλλοι, μπορούν να καταλάβουν πολλά αν δουν ένα σκίτσο, μια εικόνα, μια φωτογραφία. Μπορούν να καταλάβουν περισσότερα αν μπορούν να ΔΟΥΝ τι να κάνουν, αντί απλώς να ακούσουν. Ανάλογα με το επίπεδο της τάξης, κατά τη συζήτηση αυτή μπορείτε να χρησιμοποιήσετε όρους όπως 'κατανόηση λόγου', 'ακουστική επεξεργασία', και 'οπτική μάθηση'. Μιλήστε για τους διαφορετικούς τρόπους μάθησης και πώς μερικά παιδιά μαθαίνουν καλύτερα όταν ακούν, άλλα όταν μπορούν να διαβάσουν και άλλα όταν κάνουν πράγματα, κ.λ.π. Αυτή η εισήγηση είναι χρήσιμη για την εισαγωγή σε θέματα σχετικά με την ειδική τάξη.

Αν κάνετε απλώς το Γενικό Πρόγραμμα, μπορείτε να σταματήσετε εδώ.

Απαντήστε σε ερωτήσεις σχετικά με το τι συνέβη κατά τη διάρκεια του προγράμματος και κλείστε υπενθυμίζοντας ότι ο καθένας είναι διαφορετικός και ταυτόχρονα ίδιος με τους άλλους. Μιλήστε για τη μοναδικότητα του καθενός. Αν σκοπεύετε να γίνετε πιο λεπτομερής, συνεχίστε με τις εκδοχές Β και Γ.

Β (ΕΚΔΟΧΗ): Εισαγωγή για την ειδική τάξη και τα μέλη της

Με την άδεια των γονέων, αναφερθείτε στους μαθητές της ειδικής τάξης. Μπορείτε να φέρετε φωτογραφίες κάθε παιδιού που σας έδωσαν οι γονείς ή να ετοιμάσετε νωρίτερα ειδική προβολή. Στο σημείο αυτό, δώστε σύντομα μερικές πληροφορίες για κάθε παιδί. Όπως:

□ Πόσα αδέρφια έχει

□ Τι το ενδιαφέρει, σε τι τα καταφέρνει ή άλλες εξαιρετικές ικανότητες

□ Τι του αρέσει να κάνει (παιχνίδι, φαγητό κ.λ.π.)

□ Κάτι που μαθαίνει πώς να το κάνει

□ Συμβουλή για τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να αλληλεπιδράσουν μαζί του,

κάτι που ξέρετε ότι θα τραβούσε την προσοχή του, ή κάτι στο οποίο θα ανταποκρινόταν..... Ενώ δίνετε τις παραπάνω πληροφορίες, μπορείτε να ζητήσετε από τους μαθητές απαντήσεις που δείχνουν σε τι μοιάζουν με το παιδί που περιγράφετε. Π.χ. πείτε 'να σηκώσει το χέρι του όποιος του αρέσει και το παγωτό - σοκολάτα'.

Απαντήστε σε ερωτήσεις, αν προκύψουν, για κάθε παιδί. Δώστε έμφαση στα θετικά και στη μοναδικότητα. Υπενθυμίστε σε τι διαφέρουν οι άνθρωποι μεταξύ τους, αλλά ότι, ταυτόχρονα, μοιάζουν μεταξύ τους.

Γ (ΕΚΔΟΧΗ): Κατανόηση συγκεκριμένου συμμαθητή

Φυσιολογικά, αν ο συμμαθητής έχει σύνδρομο Asperger ή αυτισμό υψηλής λειτουργικότητας, είναι πιο πιθανό ότι θα είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας στην κανονική τάξη. Στις περιπτώσεις αυτές και αν είναι Γ' τάξη ή παραπάνω, συνήθως παρουσιάζω την Έκτη Αίσθηση II της Carol Gray (The Sixth Sense II). Είναι ένας πολύ καλός τρόπος για να βοηθήσετε μαθητές και δασκάλους να μάθουν για τον αυτισμό και τις επιπτώσεις του στην κοινωνική κατανόηση, κυρίως στις δεξιότητες κατανόησης της οπτικής γωνίας του άλλου. Το πρόγραμμα αυτό είναι επίσης πολύ αποτελεσματικό με ομάδες ενηλίκων, όπως επαγγελματίες και γονείς.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη συζήτηση για τον αυτισμό με το παιδί σας, δείτε τα αντίστοιχα κεφάλαια στο βιβλίο 'Τι Σημαίνει για Μένα - Ένα Βιβλίο Εργασίας για άτομα με Αυτισμό Υψηλής Λειτουργικότητας ή Σύνδρομο Asperger' της Catherine Faherty, Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.

ΠΑΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

Στο τέλος τους προγράμματος ή κάποια άλλη φορά, είναι βοηθητικό να διαβάσετε στην τάξη ένα παιδικό βιβλίο που αναφέρεται σε θέματα διαφορετικότητας, μοναδικότητας, αυτισμού και άλλες σχετικές έννοιες. Διαπίστωσα ότι αν ο μαθητής με αυτισμό έχει σύνδρομο Asperger ή αυτισμό υψηλής λειτουργικότητας, είναι καλό να ολοκληρώσετε το πρόγραμμα με ένα βιβλίο της Ibi Lepscky που έχει σχέση με τον Αϊνστάϊν. Το βιβλίο που προτιμώ να διαβάζω στην τάξη όταν ο μαθητής με αυτισμό έχει περιορισμένο λόγο και πιο εμφανείς αυτιστικές συμπεριφορές είναι το Ian's Walk της Laurie Lears. Στην ελληνική γλώσσα, το βιβλίο που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε είναι 'ο Αυτός' του Πέτρου Πουλάκη, από τις Εκδόσεις Κάστωρ.

Υπάρχουν πολλά άλλα εξαιρετικά παιδικά βιβλία που αναφέρονται στις ατομικές διαφορές, κάποια αναφέρουν τον όρο 'αυτισμός', άλλα όχι. Το βιβλιοπωλείο της Autism Society of North Carolina έχει πλήρη κατάλογο και μπορεί να βρείτε το βιβλίο που ταιριάζει σ' αυτό που θέλετε να κάνετε. Στην Ελληνική γλώσσα μπορεί να ανατρέξει κανείς σε διαφορετικές εκδόσεις για αντίστοιχα παιδικά βιβλία.

Κατάλογος Υλικών για το 'Κατανοώντας τους φίλους' και Περιγραφή των Βιωματικών Δραστηριοτήτων

Για μια ομάδα 25-30 μαθητών

Ακολουθεί η περιγραφή τεσσάρων διαφορετικών κέντρων που μπορείτε να στήσετε. Συνιστώ να χρησιμοποιείτε μόνο τρία κάθε φορά, για να διασφαλίσετε ώστε η διάρκεια του προγράμματος να είναι σε ρεαλιστικά χρονικά πλαίσια (45-60 λεπτών).

Δραστηριότητα Λεπτής Κινητικότητας

8 ζευγάρια μεγάλα υφασμάτινα γάντια κηπουρικής

8 ζευγάρια κορδόνια παπουτσιών και χάντρες. Τοποθετείστε τα σε 8 μικρά κουτιά

8 σετ βίδες

Τραπέζι με 8 καρέκλες

Οπτική Δραστηριότητα

8 ζευγάρια προστατευτικά γυαλιά

Βαζελίνη (για να πασαλείψετε τα γυαλιά) ή γυαλόχαρτο για να τα ξύσετε

8 μολύβια και 8 σελίδες χαρτιού με γραμμές

Βιβλία αντίστοιχα της τάξης

Τραπέζι με 8 καρέκλες

Κάθε παιδί φορά γυαλιά (δεν βλέπει καλά επειδή τα έχετε αλείψει με βαζελίνη ή τα έχετε ξύσει με το γυαλόχαρτο). Προσπαθούν να γράψουν στο χαρτί, πάνω στις γραμμές και να διαβάσουν κάτι από κάποιο βιβλίο. Προσοχή: δεν επιτρέπεται να βγάλουν τα γυαλιά πριν να τελειώσει η δραστηριότητα.

Αντιληπτική και Αισθητηριακή (Αφή) Δραστηριότητα

Αυτοκόλλητη ταινία και κιάλια: Κολλήστε στο πάτωμα ταινία σε μια γραμμή και ζητήστε από τα παιδιά να περπατήσουν με τη σειρά πάνω στη γραμμή αυτή, κοιτώντας μέσα από τα κιάλια, αλλά από την ανάποδη μεριά. Αυτό παραποιεί την αντίληψη της γραμμής. Αρκετά κομμάτια από μαλλί πλεξίματος, μάκρους 1,5 μέτρου περίπου: Ζητήστε από τα παιδιά να 'πηδήξουν σχοινάκι' χρησιμοποιώντας το μαλλί. Αυτό παραποιεί την αντίληψη του βάρους και του ελέγχου του 'σχοινοιού'.

Γάντι κηπουρικής με σκληρή επιφάνεια στην εσωτερική πλευρά της παλάμης και των δακτύλων, ένα κομμάτι μάλλινο ύφασμα ή πουπουλένιο ξεσκονιστήρι. Φορέστε το γάντι και κρατήστε το μαλακό ξεσκονιστήρι ή το μάλλινο ύφασμα. Ενώ τα παιδιά συμμετέχουν στις παραπάνω δραστηριότητες, πλησιάστε και ακουμπήστε απαλά το καθένα στο γυμνό μέρος του μπράτσου. Αυτό προκαλεί απρόσμενη αίσθηση στο δέρμα (πολύ έντονη - γδάρισμα ή υπερβολικά μαλακή).

Δραστηριότητα Προσοχής και Αισθητηριακή (Ακουστική)

8 ζευγάρια ακουστικά και κασετόφωνο, συνδεδεμένα σε κάποιο σταθμό

Κασέτα με στατικό θόρυβο ή θόρυβο πλήθους

Φύλλα εργασίας, σχετικά ψηλότερης τάξης - απαιτεί συγκέντρωση

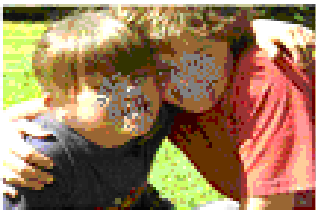

8 μολύβια

Τραπέζι και 8 καρέκλες

Οι μαθητές φορούν τα ακουστικά και πρέπει να ακούσουν τους θορύβους. Πρέπει να ολοκληρώσουν παράλληλα τα φύλλα εργασίας σε συγκεκριμένο χρόνο. Η δραστηριότητα αναπαριστά τη δυσκολία συγκέντρωσης της προσοχής σε μια εργασία, όταν κάποιος δεν μπορεί να απομονώσει τις διασπάσεις.

Παρακάτω ακολουθεί το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στην αρχή του προγράμματος στους μαθητές του γενικού σχολείου και που το ίδιο δόθηκε και στο τέλος του προγράμματος για να διερευνηθούν οι αλλαγές που μπορεί να υπήρξαν στη στάση των μαθητών των γενικών σχολείων μετά από την ευαισθητοποίησή τους και την επαφή τους με τους μαθητές με αναπηρία.

Ερωτηματολόγιο

	<p>1. Θα μπορούσες να είσαι φίλος/η με αυτό το παιδί: ☒ Ναι ☐ Όχι ☐ Δεν το έχω σκεφτεί</p> <p>2. Πώς αισθάνεσαι γι' αυτό το παιδί: <u>Αισθάνομαι φίλος.</u></p>
	<p>1. Θα μπορούσε να είναι στην τάξη σου αυτό το παιδί: ☒ Ναι ☐ Όχι ☐ Δεν το έχω σκεφτεί</p> <p>2. Πώς πιστεύεις ότι νιώθει αυτό το παιδί: <u>Είναι παραύλεσκα μαζί.</u></p>
	<p>1. Θα ήθελες να βρίσκεται στο σχολείο σου αυτό το τυφλό παιδί: ☒ Ναι ☐ Όχι ☐ Δεν το έχω σκεφτεί</p> <p>2. Πώς αισθάνεσαι εσύ γι' αυτό το παιδί: <u>Αισθάνομαι ότι θέλει βοήθεια για να ξερει που πάει.</u></p>
	<p>1. Θα μπορούσες να παίξεις με αυτό το παιδί: Ναι Όχι ☒ Δεν το έχω σκεφτεί</p> <p>2. Τι νομίζεις ότι χρειάζεται αυτό το παιδί: <u>Αυτό το παιδί χρειάζεται βοήθεια.</u></p>